

Rijksoverheid

Interprovinciaal Overleg

UNIE VAN
WATERSCHAPPEN

Informatieblad Regionale Energie Strategie in Noord-Holland Zuid

Dit informatieblad gaat over de aanpak voor de regionale uitwerking van het aankomende klimaatakkoord: de Regionale Energie Strategie voor de regio Noord-Holland Zuid. De informatie is bedoeld voor raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden en gemeentesecretarissen binnen de regio.

Aanleiding

Naar verwachting wordt in mei/juni 2019 het nationaal Klimaatakkoord gesloten; de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). In het akkoord worden afspraken gemaakt over de invulling van de doelstelling om een reductie van de CO₂ uitstoot te bereiken van 49% in 2030, ten opzichte van 1990. Als onderdeel van het Klimaatakkoord (specifiek voor de klimaattafels elektriciteit en gebouwde omgeving) hebben de decentrale overheden - gemeenten, provincies en waterschappen - afgesproken om een Regionale Energie Strategie (RES) op te stellen die bijdraagt aan deze doelstelling; een regionale aanpak leidt tot de beste kansen, oplossingen en inzichten, op basis van de mogelijkheden in de omgeving. Voor uw gemeente is dat op het schaalniveau van de regio Noord-Holland Zuid.

Afspraken in het Klimaatakkoord

Het Nederlandse Klimaatakkoord omvat afspraken over de reductie van 49% op onze landelijke CO₂ uitstoot in 2030, en geeft een doorkijk naar de opgave van 2050. Met een meer verre blik op 2050, om de CO₂ uitstoot terug te dringen tot 95%. Het Rijk en lokale (decentrale) overheden zijn aan zet om deze opgave te realiseren. Provincies en gemeenten en Waterschappen hebben via hun koepelorganisaties een regionale aanpak bedongen, om ook meer invloed te kunnen hebben op de regionale inpassing. Dit gebeurt met het maken van een Regionale Energie Strategie. De Regionale Energie Strategie heeft een horizon tot 2030 met een doorkijk naar 2050. Nederland is verdeeld in 30 energieregio's. Elke regio maakt een Regionale Energie Strategie.

Wat is een Regionale Energie Strategie?

De Regionale Energie Strategie of RES is een document wat beschrijft hoe onze regio Noord-Holland Zuid deze omslag maakt en hoe de energietransitie wordt vormgegeven. Concreet komt de regio met een voorstel voor:

1. Het opwekken van duurzame elektriciteit op land. Als bijdrage aan de landelijke doelstelling om 35 TWh duurzame energieopwekking op land te realiseren in 2030. Er komen afspraken in te staan over de hoeveelheid opwek van elektriciteit door wind en zon op land, de elektriciteits-infrastructuur en de ruimtelijke inpassing;
2. De regionale verdeling van warmte met daarin opgenomen wat het warmteaanbod is (industrie, geothermie etc.), de warmtevraag, de infrastructuur en de ambitie.

De RES is een uniek samenwerkingsverband tussen alle regionale partijen om daarmee te komen tot gezamenlijk gedragen keuzes voor gebieden, voor projecten en voor de implementatie en uitvoering van die projecten. Het gaat om gezamenlijk gedragen keuzes van de gemeenten, de provincie, waterschappen, de netbeheerders, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven /bewoners. De RES wordt uiteindelijk opgenomen (geborgd) in de ruimtelijke plannen van de deelnemers. Elke twee jaar worden de gemaakte keuzes in de RES opnieuw afgewogen.

Organisatie en aanpak

Om de RES NHZ tot stand te brengen wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande bestuurlijke samenwerkingsverbanden. Dit betekent dat er binnen de RES-regio NHZ gewerkt wordt binnen 6 deelregio's, te weten deelregio Gooi en Vechtstreek, deelregio Amsterdam, deelregio Zaanstreek/Waterland, deelregio IJmond/Zuid-Kennemerland, deelregio Amstelland/Meerlanden en deelregio Haarlemmermeer.

Gemeenten, de Provincie en Waterschappen zijn partners in de RES en zijn samen trekker van het RES proces. De stuurgroep NHZ bestaat uit een vertegenwoordigend wethouder uit de betrokken deelregio's, de gedeputeerde van de Provincie, een lid van het dagelijks bestuur van de Waterschappen en een bestuurlijk vertegenwoordiger van de netwerkbeheerder (Alliander). De stuurgroep ziet toe op het proces om te komen tot de RES en bewaakt de planning en de kwaliteit van de op te leveren producten. De dagelijkse aansturing van de RES NHZ is in handen van een onafhankelijke programmamanager die rapporteert aan de stuurgroep. De werkgroep zorgt voor de uitvoering, het beheer en aansturing van het programma en de rapportage richting de bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgevers. In de werkgroep zijn de deelnemende partners en deelregio's vertegenwoordigd. De ambtelijke opdrachtgeversgroep kijkt toe op de uitvoering van de RES en op het proces. Zo kunnen knelpunten worden voorkomen.

Het proces om de RES tot stand te brengen begint met een startnotitie die in de gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen besturen van de Waterschappen wordt gebracht. De startnotitie beschrijft de voorgestane procesaanpak en de kaders en randvoorwaarden binnen het proces. De verwachting is dat de startnotitie net voor of net na de zomer aan de diverse bestuurslagen wordt voorgelegd. Na de vaststelling van de startnotitie wordt een participatieproces gestart. Lokaal (gemeente) en per (deel)regio worden thematische en ruimtelijke ateliers georganiseerd, om informatie en input op te halen voor de RES en de samenleving te betrekken bij de opgave van de RES.

Opgave

De opgave voor 2019 ligt met name in het vinden van zoekgebieden voor de opwek van hernieuwbare energie, om vanuit de regio bij te dragen aan de landelijke opgave voor 35 TWh aan duurzame energie in 2030. Bestaande opstellingen voor wind en zon tellen mee in de 35 TWh aan duurzame energie dat in 2030 moet worden opgewekt. Hoe groot de opgaven voor de RES NHZ is, is niet duidelijk. Partijen hebben afgesproken bij de start van de RES nog geen verdeling van deze opgave te maken. De regio's kunnen zo dus zelf hun eigen ambitieniveau bepalen. Indien blijkt dat bij oplevering van de concept RES-en vanuit de 30 energieregio's er te weinig plannen zijn om de 35 TWh te realiseren zal er alsnog een verdeelsystematiek in werking treden. Deze systematiek zal in de loop van 2019 door de betrokken partijen worden uitgewerkt.

Invloed op de RES

De RES is een regionale opgave waarbij gemeenten, de Provincie en Waterschappen in de regio Noord-Holland Zuid deze samen vormgeven. Elke gemeente heeft invloed en inbreng op de uiteindelijke RES; de gemeente bepaalt zelf welke mogelijke maatregelen binnen de gemeentegrens genomen (kunnen) worden. Bestuurders en raadsleden van de gemeenten stellen met bestuurders en Statenleden van de Provincie en bestuurders van de Waterschappen de uiteindelijke RES vast. Alle beslissers worden op meerdere momenten betrokken bij de RES. Dit gebeurt in (regio)bijeenkomsten, ateliers en werksessies. Naar verwachting vinden deze sessies plaats in het 2e, 3e en 4e kwartaal van dit jaar. Daarnaast worden bestuurders, raadsleden en Statenleden op de hoogte gehouden met een digitale nieuwsbrief (start in 2e kwartaal).

Participatie

De omschakeling van fossiele naar duurzame energiebronnen heeft grote consequenties voor mens en omgeving. Inwoners en andere betrokkenen moeten daarom goed betrokken worden bij het bedenken van de juiste energiemix en locaties, om zo samen tot slimme oplossingen te komen met draagvlak. Hoe we dat

kunnen doen in deze korte periode, is een van de vragen waarover we graag met u in de komende periode over in gesprek gaan.

Planning

Het besluit van de Tweede Kamer over het Klimaatakkoord wordt verwacht in mei/ juni2019. Dit is de formele start van het ontwikkelen van een Regionaal gedragen Energie Strategie (RES). Bestuurders van gemeenten uit NHZ, Provinciale Staten en de waterschappen stellen voorafgaand aan de uitvoering de Startnotitie vast. De Startnotitie beschrijft het plan van aanpak voor het maken van de RES, op basis van samenwerking en participatie. Een half jaar na ondertekening van het Klimaatakkoord wordt de concept RES ter besluitvorming voor gelegd aan de colleges van B&W, gedeputeerde staten en het dagelijks bestuur van de waterschappen en wordt de concept RES ter kennisgeving aan de gemeenteraad, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de waterschappen voorgelegd. Een jaar na ondertekening van het Klimaatakkoord wordt de RES Noord-Holland Zuid ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de waterschappen.

Waarom realiseren in zo'n kort tijdsbestek?

Het tijdspad waarin dit plan concreet moet worden, is inderdaad kort. Om in 2030 te beschikken over voldoende duurzame energiebronnen en om de warmtetransitie mogelijk te maken, moeten we echter nu al weten hoe we deze opgave voor ons land kunnen realiseren, door zoekgebieden in beeld te brengen. De technische uitwerking, de omgevingsvergunningen en het bouwen zelf neemt vele jaren in beslag. Ook de energie infrastructuur moet geschikt worden gemaakt. Daarom zijn de regio's in Nederland nu al aan de slag. De korte beschikbare tijd is zeker een uitdaging, omdat samenwerken nu eenmaal tijd kost.

Meer informatie over de RES

Voor meer informatie over de RES kunt u terecht bij www.regionale-energiestrategie.nl. Voor vragen over het klimaatakkoord en de tafels verwijzen we u naar. Voor vragen over het Klimaatakkoord en de tafels verwijzen wij u naar <https://www.klimaatakkoord.nl/contact/veelgestelde-vragen>